

Rapportage aanvullend onderzoek naar verschillende beschermde soorten bij Wyldehoarne fase 1 en fase 2 (Joure)

A&W-notitie: 21-292

opdrachtgever	Gemeente De Fryske Marren
projectcode	21-292
Auteur(s)	M.W. Bokje & E. Schut
status	Definitief
datum	19 augustus 2022
autorisatie	E. van der Heijden
kwaliteitscontrole	E. Schut
uitvoerder	Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden Matrix II k1.08/1.09, 1098 XH Amsterdam Tel. 0511 474764, info@altwym.nl , www.altwym.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Methode aanvullend onderzoek	3
2.1	Gestreepte waterroofkever	3
2.2	Grote modderkruiper	3
2.3	Poelkikker	3
2.4	Das	3
2.5	Kleine marterachtigen	3
2.6	Jaarrond beschermde nestplaatsen	6
3	Resultaten	7
3.1	Gestreepte waterroofkever	7
3.2	Grote modderkruiper	7
3.3	Poelkikker	7
3.4	Das	7
3.5	Kleine marterachtigen en Steenmarter	7
3.6	Jaarrond beschermde nestplaatsen	8
4	Effectbeoordeling	10
4.1	Gestreepte waterroofkever, Grote modderkruiper en Poelkikker	10
4.2	Jaarrond beschermde nestplaatsen	10
4.3	Das	10
4.4	Kleine marterachtigen en Steenmarter	10
5	Conclusies	11
5.1	Gestreepte waterroofkever, Grote modderkruiper en Poelkikker	11
5.2	Jaarrond beschermde nesten	11
5.3	Das	11
5.4	Kleine marterachtigen en Steenmarter	11
6	Bronvermelding	12

Referentie

Bokje, M.W. & Schut, E. 2022 Rapportage aanvullend onderzoek naar verschillende beschermde soorten bij Wyldehoarne fase 1 en fase 2 (Joure). A&W-notitie 21-292. Altenburg & Wymenga Ecologisch Onderzoek, Feanwâlden

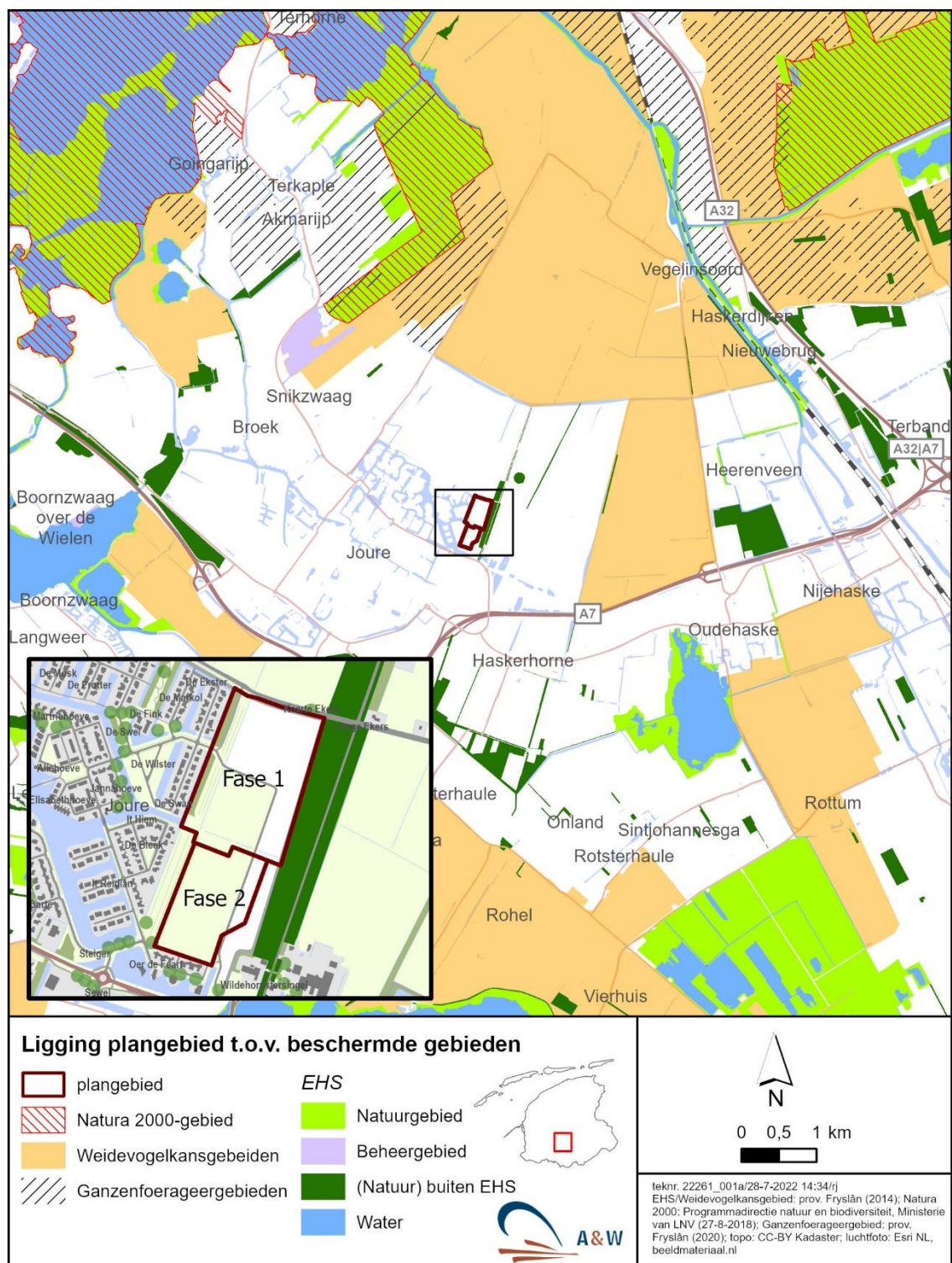
1 Inleiding

In verband met de geplande aanleg van woonwijk Wyldehoarne bij Joure (gemeente De Fryske Marren) heeft Altenburg & Wymenga Ecologisch Onderzoek B.V. (hierna A&W) in 2021 een ecologische beoordeling (quickscan) uitgevoerd (Kroezen & Schut 2021; Grendelman-Kroezen 2022) voor fase 1 en voor fase 2 van de aanleg. De Gemeente De Fryske Marren heeft aan A&W gevraagd om het benodigde aanvullend onderzoek voor de quickscans van fase 1 en fase 2 uit te voeren. Het betreft aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van de Gestreepte waterroofkever, de Grote modderkruiper, de Poelkikker en de Das. Daarnaast is onderzoek uitgevoerd naar jaarrond beschermde nesten van Buizerd, Sperwer en vast leefgebied van kleine marterachtigen. De effecten van de plannen op het naastgelegen gebied dat Natuur Buiten EHS is, zijn apart beschreven (Kroezen 2022). In deze rapportage worden de resultaten van het aanvullend onderzoek beschreven.

In hoofdstuk 2 van dit rapport is de methodiek van de uitgevoerde onderzoeken opgenomen. Hoofdstuk 3 bevat de resultaten van de onderzoeken en in hoofdstuk 4 is de effectbeoordeling van de beoogde werkzaamheden op de aanwezige natuurwaarden gedaan. In hoofdstuk 5 zijn de conclusies van hoofdstuk 4 samengevat.

A&W presenteert in dit rapport de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het ecologisch onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

Figuur 1: Ligging van het plangebied in de omgeving en ten opzichte van beschermde gebieden.

2 Methode aanvullend onderzoek

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Hieronder wordt per soortgroep beschreven op welke wijze het aanvullend onderzoek is uitgevoerd.

2.1 Gestreepte waterroofkever

Onderzoek naar de aanwezigheid van de Gestreepte waterroofkever is uitgevoerd in week 23 van 2022 (zie tabel 1) door sloten te bemonsteren met behulp van een schepnet en gevonden waterkevers te determineren. Daarbij is gebruik gemaakt van een fijnmazig schepnet.

2.2 Grote modderkruiper

Aanvullend onderzoek naar de Grote modderkruiper werd uitgevoerd volgens de eDNA methode (Kennisdocument Grote modderkruiper en Soorteninventarisatieprotocol Grote modderkruiper van het Netwerk Groene Bureaus). Deze methode is de meest betrouwbare voor het bepalen van aan- of afwezigheid van de Grote modderkruiper. Er werden in week 23 van 2022 (zie tabel 1) in totaal vijf watermonsters genomen, op locaties die in principe geschikt zijn als leefgebied voor de Grote modderkruiper (figuur 2). De monsters werden genomen volgens het protocol dat Sylphium Molecular Ecology daarvoor heeft opgesteld. Deze monsters zijn geanalyseerd door Sylphium Molecular Ecology.

2.3 Poelkikker

Onderzoek naar Poelkikker is uitgevoerd volgens het Soorteninventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus. Er is tijdens twee bezoeken gedurende de avond en onder goede weersomstandigheden geluisterd naar roepende Poelkikkers. Ook zijn er met een RAVON-net groene kikkers gevangen en op soort gebracht. De bezoeken hebben plaatsgevonden in de paarperiode van Poelkikker (zie tabel 1).

2.4 Das

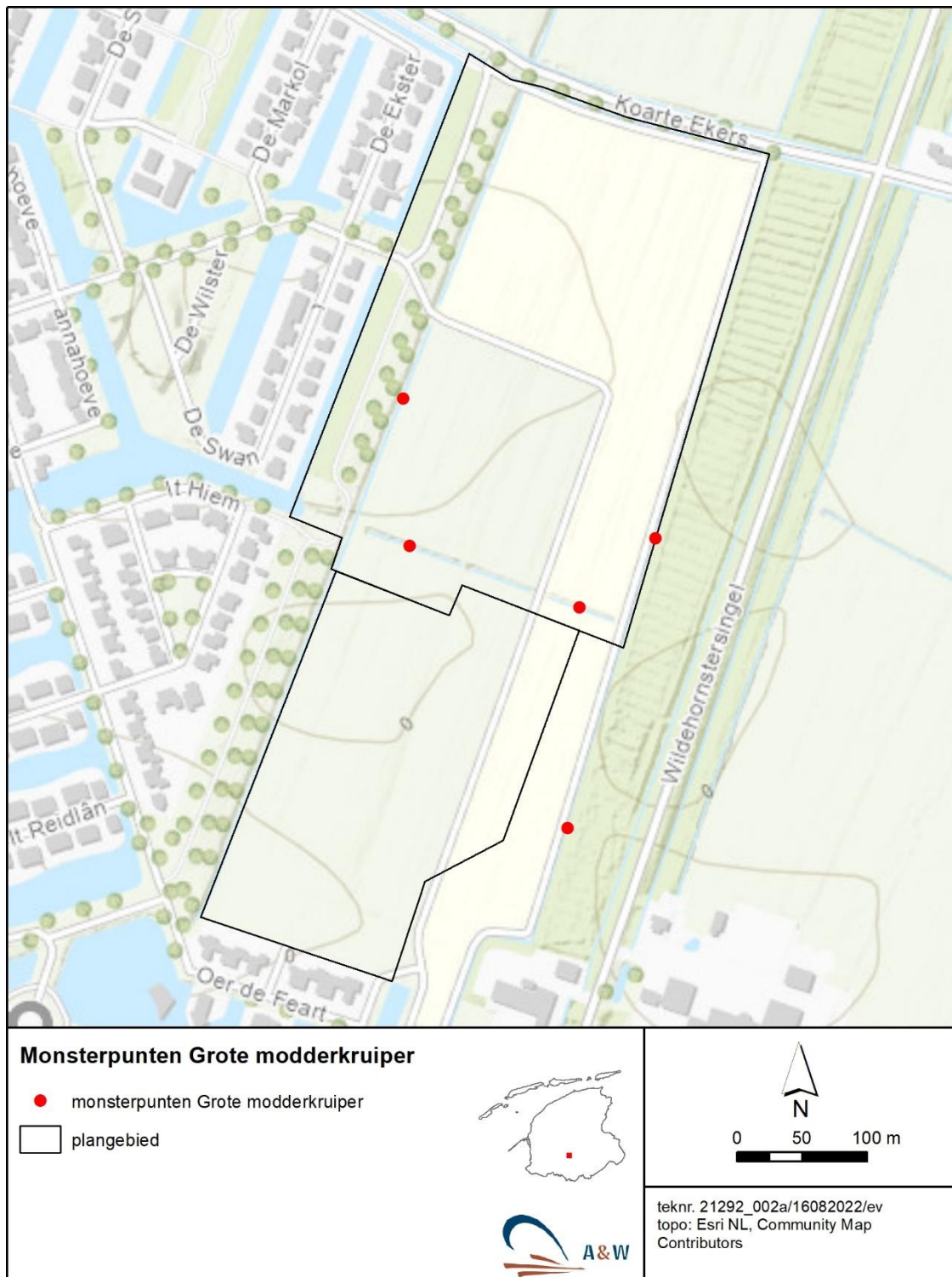
Onderzoek naar Das heeft plaatsgevonden door in het plangebied te zoeken naar sporen en burchten. Daarnaast is de terreineigenaar (Staatsbosbeheer) gevraagd om informatie. Ook is er op 3 november 2021 contact geweest met Stichting Friese Das over eventuele aanwezigheid van Dassen in of nabij het plangebied. Daarnaast zouden de cameravallen die werden gebruikt voor het onderzoek naar kleine marterachtigen ook Dassen moeten aantrekken.

2.5 Kleine marterachtigen

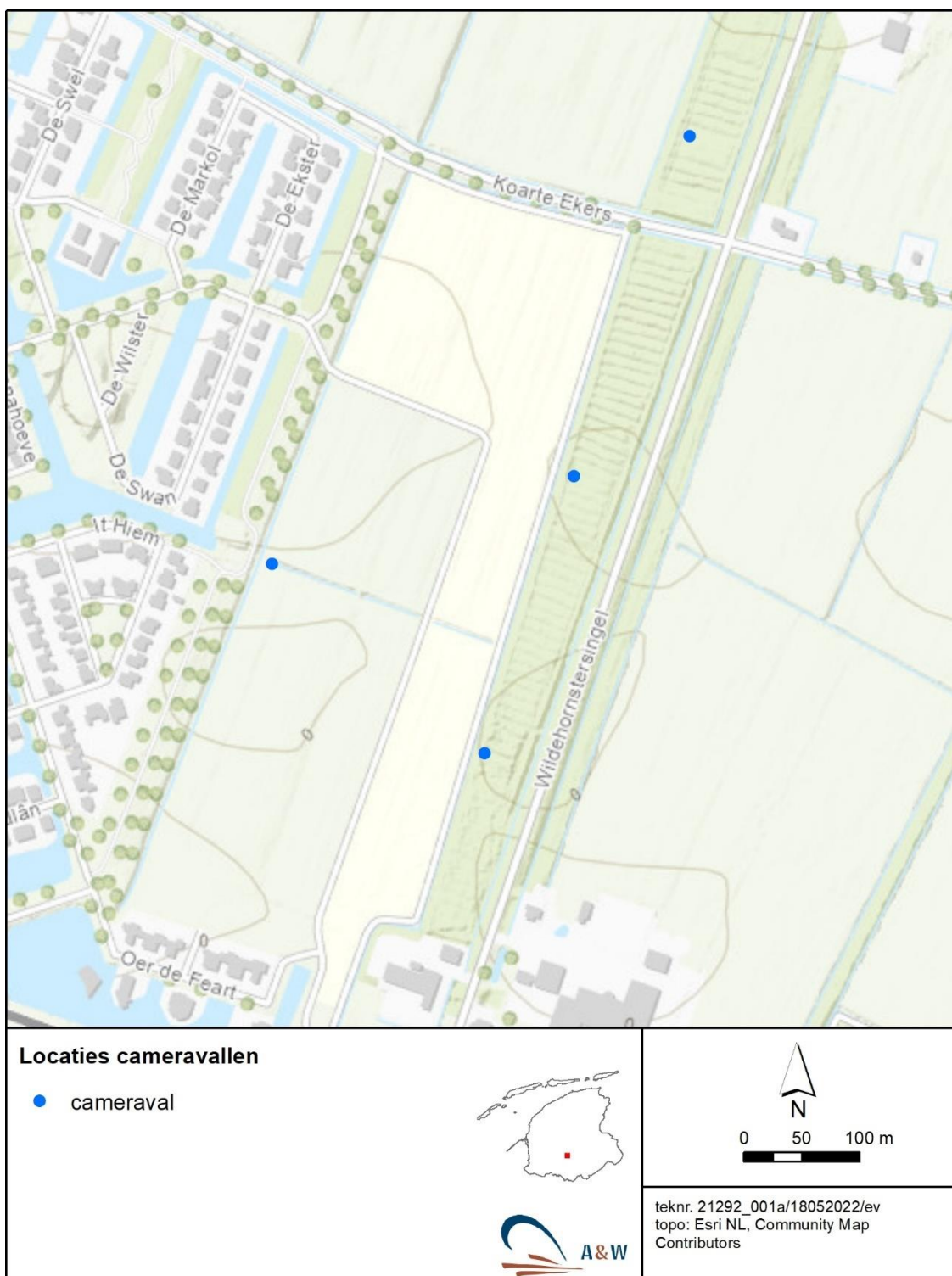
Bij het onderzoek is de Handreiking Kleine marters in relatie tot soortbescherming (Bouwens, 2017) aangehouden. Om te bepalen of het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van Kleine marterachtigen is aanvullend onderzoek uitgevoerd met behulp van zogenaamde Struikrovers die zijn ontwikkeld in samenwerking met de Werkgroep Kleine marterachtigen. Dit zijn cameravallen met daarvoor blikjes sardientjes als lokmiddel. Op deze manier worden Das en andere marterachtigen (Bunzing, Hermelijn, Wezel, Steenmarter) voor de camera gelokt.

Zie tabel 1 voor de data waarop camera's zijn geplaatst en opgehaald. De locaties waarop de camera's geplaatst zijn, is weergegeven in figuur 3. Door deze plaatsing en het gebruik van een lokstof zijn de geschikte delen van het plangebied voldoende gedekt met cameravallen. Hiermee

is het onwaarschijnlijk dat, indien er marterachtigen in het gebied voorkomen, deze niet op de foto's verschijnen.

Figuur 2: Locaties van de genomen watermonsters voor eDNA analyse.

Figuur 3: Locaties van de cameravallen.

2.6 Jaarrond beschermde nestplaatsen

Om te bepalen of er jaarrond beschermde nestplaatsen in de omgeving van het plangebied aanwezig waren, is eerst een verkennend onderzoek uitgevoerd. Uit dit verkennende bezoek is gebleken dat er verschillende nestplaatsen van Buizerd in de omgeving van het plangebied aanwezig waren. Ook werd een nestplaats van Sperwer aangetroffen.

Om te bepalen of het actieve nestplaatsen van Buizerd en Sperwer betreffen, werd het plangebied vier maal bezocht in het voorjaar (zie tabel 1). Hiermee is voldaan aan de richtlijnen in het Kennisdocument Buizerd (BIJ12, 2017) Tijdens de onderzoeksrondes werd bovendien gelet op vliegbewegingen van vogels, om te bepalen of het plangebied onderdeel was van het foerageergebied van Buizerds die nestelen in de omgeving. De bezoekdata en de weersomstandigheden van het onderzoek naar jaarrond beschermde nestplaatsen zijn weergegeven in tabel 1.

Tabel 1. Overzicht van de onderzoeksinspanning met data en, indien van toepassing, dagdeel en de weersomstandigheden

Datum	Periode	Doel	Weersomstandigheden
13 april 2022	Ochtend	Zoeken jaarrond beschermde nestplaatsen	Temp ± 15°C, droog, windkracht 2, 1/8 bewolkt
29 april 2022	Ochtend	Zoeken jaarrond beschermde nestplaatsen	Temp ± 13°C, droog, windkracht 1, 6/8 bewolkt
12 mei 2022	Ochtend	Zoeken jaarrond beschermde nestplaatsen	Temp ± 12°C, droog, windkracht 1, 0/8 bewolkt
23 mei 2022	Ochtend	Zoeken jaarrond beschermde nestplaatsen	Temp ± 14°C, droog, windkracht 1, 6/8 bewolkt
10 mei 2022	-	eDNA monsters Grote modderkruiper	Temp ± 13°C, droog, windkracht 2, 5/8 bewolkt
10 mei 2022	Avond	Luisteren roepende Poelkikkers en vangen groene kikkers	Temp ± 13°C, droog, windkracht 2, 5/8 bewolkt
31 mei 2022	Avond	Luisteren roepende Poelkikkers en vangen groene kikkers	Temp ± 13 °C, droog, windkracht 1 , 6/8 bewolkt
31 mei 2022	Middag	Vangen waterkevers	Temp ± 18 °C, windkracht 2 , 6/8 bewolkt
6 mei 2022	-	Plaatsen cameravallen marters	-
17 juni 2022	-	Ophalen cameravallen marters	-

3 Resultaten

Hieronder zijn per soort(groep) de resultaten van het aanvullend onderzoek beschreven.

3.1 Gestreepte waterroofkever

Bij het aanvullend onderzoek naar Gestreepte waterroofkever zijn geen Gestreepte waterroofkevers of andere soorten waterroofkevers aangetroffen. Uit vangsten van Gestreepte waterroofkever uit andere gebieden bleek dat de soort wel actief was.

3.2 Grote modderkruiper

Uit geen van de vijf samples die zijn genomen is Grote modderkruiper naar voren gekomen bij de analyse (Sylphium, 2022).

3.3 Poelkikker

Alleen Europese meerkikker is aangetroffen in het plangebied. Poelkikkers zijn niet gehoord of waargenomen. Door de aanwezigheid van Europese meerkikker en het niet aantreffen van Poelkikkers kan een (zuivere) populatie van Poelkikker worden uitgesloten.

3.4 Das

Sporen van Das zijn niet aangetroffen, ook bij Stichting Friese Das en Staatsbosbeheer zijn geen Dassen in de omgeving van het plangebied bekend. Das werd daarnaast niet aangetroffen op de cameravallen.

3.5 Kleine marterachtigen en Steenmarter

Op de cameravallen is alleen twee keer Steenmarter vastgelegd (foto 1), er werden geen andere soorten marters vastgelegd. Wel werden veel honden en huiskatten vastgelegd. Dit wijst op veel verstoring in het bosje naast het plangebied. Steenmarter kan geen verblijfplaatsen in het plangebied hebben omdat hiervoor geen geschikte holtes of bebouwing aanwezig zijn. Soorten kleine marterachtigen werden in het geheel niet aangetroffen.

Foto 1: Vastgelegde Steenmarter.

3.6 Jaarrond beschermde nestplaatsen

In de uiterste noordkant van de bosschage (ten noorden van de Koarte Ekers) werd een actief nest van Buizerd vastgesteld (figuur 4). Verder werden diverse verlaten nesten van Buizerd vastgesteld en werd één oud nest van Sperwer aangetroffen. Dit nest is echter niet bebroed in 2022, er werd alleen activiteit bij waargenomen tijdens de eerste bezoeken.

Binnen het plangebied werden geen foeragerende buizerds aangetroffen. De enige foeragerende buizerds die werden aangetroffen tijdens het onderzoek, foerageerden ten noorden van de Koarte Ekers.

Figuur 4: Locatie van het aangetroffen buizerdnest en de oude nestplaats van Sperwer.

4 Effectbeoordeling

4.1 Gestreepte waterroofkever, Grote modderkruiper en Poelkikker

Door het uitvoeren van de plannen zal geen leefgebied van deze soorten verloren gaan. Om die reden zal de uitvoering van de plannen geen conflict met de Wet natuurbescherming veroorzaken ten aanzien van Gestreepte waterroofkever, Grote modderkruiper en Poelkikker.

4.2 Jaarrond beschermde nestplaatsen

Het nest van Buizerd ligt zo ver van het plangebied af dat de ontwikkeling geen versturende effecten zal hebben. De bosschage wordt nu reeds veel gebruikt door mensen die honden uitlaten, met verstoring door loslopende en struinende honden. Ook huiskatten worden veel waargenomen in de bosschage. Het nest zelf ligt bovendien aan de noordkant van de Koarte Ekers, waar niet gebouwd wordt. Ook foeragerende buizerds werden binnen het plangebied niet aangetroffen. Negatieve effecten op Buizerd zijn daarmee uitgesloten. Het Sperwernest was dit jaar niet in gebruik. Echter kan het in de komende jaren weer in gebruik worden genomen. Sperwers zijn niet erg gevoelig voor verstoring, de soort broedt ook in stadsparken en groene woonwijken. Negatieve effecten op Sperwer worden derhalve niet verwacht.

4.3 Das

Er werden geen aanwijzingen gevonden dat Das voorkomt in de omgeving van het plangebied. Om die reden zal de uitvoering van de plannen geen conflict met de Wet natuurbescherming veroorzaken ten aanzien van Das.

4.4 Kleine marterachtigen en Steenmarter

Er werden geen kleine marterachtigen (Hermelijn, Bunzing en Wezel) waargenomen met de cameravallen. Door uitvoering van de plannen zal daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ontstaan ten aanzien van kleine marterachtigen.

Alleen Steenmarter is waargenomen met de cameravallen. Dit was slechts twee keer. Het dier kan echter geen verblijfplaatsen in de directe omgeving hebben omdat holen of bebouwing ontbreken. Om die reden wordt geconcludeerd dat het plangebied hooguit onderdeel vormt van het foerageergebied van Steenmarter. Omdat Steenmarter een soort is die veelvuldig voorkomt in bebouwd gebied, zijn er door uitvoering van de plannen geen negatieve effecten op deze soort te verwachten.

5 Conclusies

5.1 Gestreepte waterroofkever, Grote modderkruiper en Poelkikker

Binnen het plangebied zijn Gestreepte waterroofkever, Grote modderkruiper, Poelkikker en nestplaatsen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten niet aangetroffen. Er ontstaat geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze beschermde natuurwaarden.

5.2 Jaarrond beschermde nesten

Er werd slechts één actieve nestplaats van Buizerd aangetroffen in de omgeving van het plangebied. Deze nestplaats bevindt zich echter op aanzienlijke afstand van het plangebied. Er werd geen broedgeval van Sperwer aangetroffen. Sperwer is bovendien niet erg gevoelig voor verstoring. Ook foeragerende buizerds werden binnen het plangebied niet aangetroffen.

Om bovenstaande redenen veroorzaken de plannen geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen van Buizerd en Sperwer.

5.3 Das

Er werden geen aanwijzingen gevonden dat Das voorkomt in de omgeving van het plangebied. Om die reden zal de uitvoering van de plannen geen conflict met de Wet natuurbescherming veroorzaken ten aanzien van Das.

5.4 Kleine marterachtigen en Steenmarter

Er werden geen kleine marterachtigen (Hermelijn, Bunzing en Wezel) waargenomen met de cameravallen. Door uitvoering van de plannen zal daarom geen conflict met de Wet natuurbescherming ontstaan ten aanzien van kleine marterachtigen.

Wel werden enkele waarneming van Steenmarter gedaan. Naar verwachting vormen het plangebied en de directe omgeving hooguit onderdeel van het foerageergebied van Steenmarter. Omdat Steenmarter een soort is die veelvuldig voorkomt in bebouwd gebied, zijn er door uitvoering van de plannen geen negatieve effecten op deze soort te verwachten.

6 Bronvermelding

BIJ12, 2017. Kennisdocument Buizerd. Versie 1, juli 2017.

Bouwens, 2017. Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming. In opdracht van provincie Noord-Brabant.

Grendelman-Kroezen, E. 2022. Quicksan Woningbouw in plangebied Wyldehoarne 4a (fase 1 en fase 2) te Joure. A&W notitie 22-261. Altenburg & Wymenga Onderzoek, Feanwâlden.

Kroezen, E. & Schut, E. 2021. Quicksan Woningbouw in plangebied Wyldehoarne 4a te Joure. A&W notitie 21-173. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Sylphium, 2022. Analyserapport 220516, 2022.

Soortentoeets Natuur buiten de EHS, Wyldehoarne te Joure

A&W-notitie: 21-292#2

opdrachtgever	Gemeente de Fryske Marren
projectcode	21-292#2
Auteur(s)	E. Grendelman-Kroezen
status	Definitief
datum	19 augustus 2022
autorisatie	E. van der Heijden
kwaliteitscontrole	E. Schut
uitvoerder	Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden Matrix II k1.08/1.09, 1098 XH Amsterdam Tel. 0511 474764, info@altwym.nl, www.altwym.nl

Inhoud

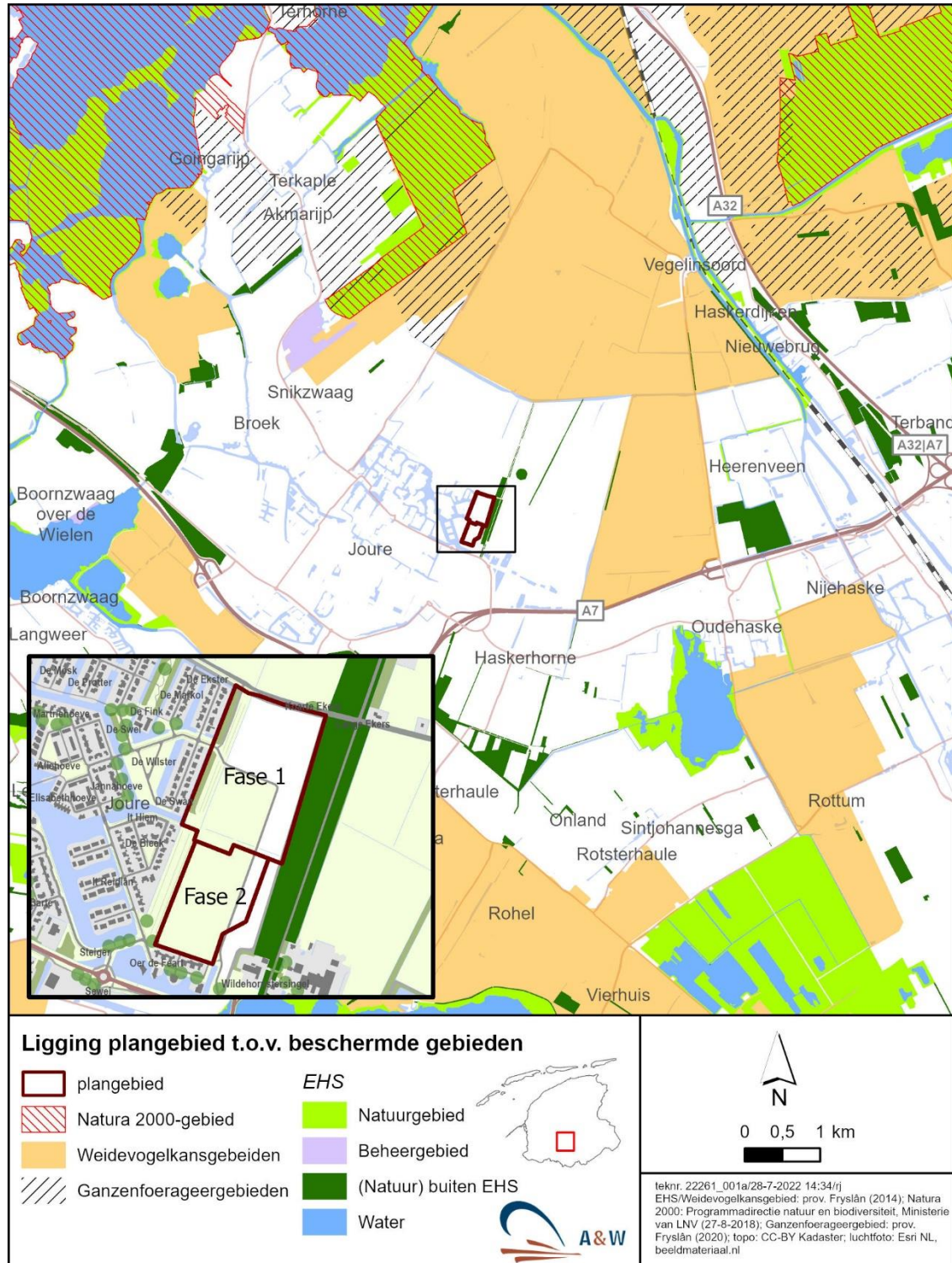

1	Inleiding	1
2	Plangebied en plannen	2
3	Natuurwaarden	3
4	Beoordeling	6
5	Bronvermelding	8

Referentie

Grendelman-Kroezen, E. 2022 Soortentoets Natuur buiten de EHS, Wyldehoarne te Joure. A&W notitie 21-292#2.
Altenburg & Wymenga Ecologisch Onderzoek, Veenwouden.

© Overname van gegevens uit deze notitie is toegestaan met bronvermelding.

1 Inleiding

Gemeente de Fryske Marren is voornemens om woningbouw te realiseren in Wyldehoarne, aan de noordoostzijde van Joure. Direct ten oosten van het plangebied waar de woningbouw zal plaatsvinden ligt een gebied welke aangewezen is als Natuur buiten de EHS. De provincie Fryslân heeft beoordeeld dat er voorafgaand aan de woningbouw een soortentoets nodig is om te bepalen hoe de toekomstige situatie zich verhoudt tot de regelgeving omtrent de EHS. De gemeente de Fryske Marren heeft Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek (A&W) opdracht gegeven om deze soortentoets uit te voeren.

In hoofdstuk 2 van deze notitie zijn de plannen beschreven. Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van de soortgroepen waarvoor het bosgebied van belang is en in hoofdstuk 4 is de effectbeoordeling van de geplande aanleg van de woonwijk op de aanwezige natuurwaarden gedaan. In hoofdstuk 5 zijn de conclusies van hoofdstuk 4 samengevat.

Altenburg & Wymenga Ecologisch Onderzoek B.V. presenteert in dit rapport de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het ecologisch onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2 Plangebied en plannen

Het plangebied

Het plangebied is gelegen aan de noordoostzijde van Joure en heeft de naam Wyldehoarne 4a (fase 1 en 2; figuur 1). Het gebied bestaat grotendeels uit een agrarisch perceel waarop gras en mais groeit. Dit perceel is omringd met bloemrijke bermen en voedselrijke sloten. Er zijn meerdere bomenlanen aanwezig en aan de oostzijde van het plangebied bevindt zich een bosschage. Aan de westzijde van het plangebied ligt een woonwijk met nieuwbouw en brede watergangen

Natuur buiten EHS

Het bosgebied met de status 'Natuur buiten EHS' en dat onderdeel is van deze studie, grenst in het oosten aan het plangebied. In hoofdstuk 3 wordt uitgebreid ingegaan op de natuurwaarden in dit gebied.

De plannen

Ten behoeve van de realisatie van de plannen zal het huidige bestemmingsplan worden aangepast. Het plangebied heeft momenteel de bestemming agrarisch. Bij het verkrijgen van een wijziging zal er woningbouw plaatsvinden binnen de grenzen van het plangebied. De huidige watergangen worden volgens de plannen grotendeels behouden. De watergangen aan de noordzijde zullen gedempt worden, er zullen bomen worden gekapt langs de westelijke watergang en er zullen wegen en paden aangelegd worden naar de te bouwen woningen.

Het hierboven genoemde bosgebied dat grenst aan het plangebied en dat aangewezen is als 'Natuur buiten EHS' blijft behouden.

3 Natuurwaarden

Algemeen

Het natuurgebied dat is aangewezen als 'Natuur buiten de EHS' bestaat uit loofbos met veel relatief jonge en dunne bomen. Er is lichte ondergroei aanwezig en het bosgebied is bijna geheel omsloten door een watergang. Het bos wordt beheerd door Staatsbosbeheer, waarbij in de buitenste rand aan de oostzijde van het bos veel opslag verwijderd wordt. De verwijderde struiken en boompjes worden daarna als takkenrillen langs de rand achtergelaten. Te midden van het bos is er een glooiing en lopen er een paar watergangen. Aan de westzijde van het bos loopt een weg welke het bos iets ten noorden van het middelpunt doorsteekt. Aan de noord- en zuidzijde bevinden zich een aantal boerderijen.

Het bosgebied biedt mogelijkheden voor verschillende soortgroepen. Gezien het voedselrijke karakter en het feit dat het een relatief jong bosgebied betreft, is echter niet te verwachten dat er zeldzame planten- en insectensoorten voorkomen. Wel zijn er mogelijkheden voor enkele beschermde soorten. Uit aanvullend onderzoek (Bokje & Schut 2022) is gebleken dat er een nestplaats van Buizerd aanwezig is en dat het bosgebied door Steenmarter gebruikt wordt om te foerageren. Uit de quickscan (Grendelman-Kroezen 2022) is daarnaast gebleken dat er mogelijkheden zijn voor beschermde soorten van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming, die een provinciale vrijstelling genieten.

Hieronder zijn de relevante soortgroepen in meer detail beschreven.

Amfibieën

In de watergangen rondom en in het bosgebied kunnen algemene soorten amfibieën voorkomen, zoals Bruine Kikker, Gewone pad en Meerkikker. Deze soorten kunnen ook gebruik maken van de omliggende graslanden om te foerageren en kunnen in het bosgebied overwinteren.

Op 31 mei 2022 is het onderzoek naar Poelkikker afgerond (Bokje & Schut 2022). De soort is niet aangetroffen in de watergangen aan de westzijde van het bosgebied. De watergangen in het bosgebied zelf zijn minder geschikt dan de omliggende watergangen, omdat de Poelkikker een voorkeur heeft voor zonbeschenen watergangen. De soort wordt daarom niet in het bosgebied verwacht. Voor andere amfibieën is er geen geschikt habitat aanwezig of valt het bosgebied buiten de bekende verspreiding van deze soorten.

Vogels

Het bosgebied is geschikt voor een aantal vogelsoorten. Het zal met name gaan om algemene zangvogels zoals Merel, Winterkoning en Vink. In het bos zijn een aantal bomen met holtes waargenomen, welke nestmogelijkheden bieden voor holtebroeders, zoals Boomkruiper, Boomklever, Koolmees en Pimpelmees. Vanwege de watergangen zijn er ook mogelijkheden voor broedende watervogels, zoals Wilde eend, Waterhoen en Meerkoet. Deze worden echter vooral verwacht langs de oevers aan de oostzijde, vanwege de mogelijk predatiedruk van Vos en Huiskat en de verminderde vluchtmogelijkheden te midden van het bos.

Roofvogels

In het bosgebied is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar jaarrond beschermde nestplaatsen van Buizerd en Sperwer (Bokje & Schut 2022). Er werd één verlaten nestplaats van Sperwer aangetroffen. Sperwer is een soort welke veelal jaagt in bos, tuinen en in rietkragen en zal weinig voorkomen in de open graslanden naast het bosgebied.

Daarnaast werd een actieve nestplaats van Buizerd aangetroffen aan de noordkant van het bosgebied, ten noorden van de Koarte Ekers (figuur 2). Er zijn geen aanwijzingen dat er andere roofvogelsoorten gebruik maken van het bosgebied.

Zoogdieren

Het bos biedt mogelijkheden voor verschillende soorten zoogdieren. Zo kunnen er algemene muizensoorten voorkomen, zoals Bosmuis, Rosse Woelmuis en Bosspitsmuis. Uit aanvullend onderzoek is gebleken dat het plangebied geen leefgebied vormt van Hermelijn, Bunzing en Wezel (Bokje & Schut 2022). Wel is Steenmarter aangetroffen in het gebied. Omdat het bosgebied geen mogelijkheden biedt voor verblijfplaatsen, zal het bosgebied hooguit onderdeel zijn van het foerageergebied van Steenmarter. Er zijn geen sporen of verblijfplaatsen aangetroffen van soorten als Boomarter, Das en Otter.

Vleermuizen

Het bos biedt mogelijkheden voor vleermuizen. Omdat het bosgebied bestaat uit relatief jonge en dunne bomen, zijn er beperkte mogelijkheden voor verblijfplaatsen. Er zijn echter een aantal bomen met holtes aanwezig welke geschikt kunnen zijn voor soorten als Rosse vleermuis. Ook is het mogelijk dat er verblijfplaatsen van Gewone- en Ruige dwergvleermuis in het gebied aanwezig zijn. Daarnaast kunnen er vleermuizen foerageren rondom en in het bosgebied. Er kunnen mogelijk vliegroutes langs de bosrand lopen van vleermuizen die een verblijfplaats hebben in Joure en via de bomenrijen vliegen naar foerageergebied buiten de stad.

Figuur 2. Locaties van de nestplaats van Buizerd en de verlaten nestplaats van Sperwer.

4 Beoordeling

Voor een deel van de natuurwaarden in het plangebied geldt dat deze door de aanleg van de woonwijk geen negatieve effecten zullen ondervinden. Daarbij betreft het soorten waarvan het leefgebied zich beperkt tot het bosgebied en die niet gevoelig zijn voor verstoring.

Hieronder is per soortgroep beschreven welke effecten te verwachten zijn.

Planten, insecten en kleine grondgebonden diersoorten

Er zijn een aantal soortgroepen die weinig gevoelig zijn voor verstoringseffecten van buitenaf (bijvoorbeeld door geluids- en lichteffecten afkomstig van de woonwijk). Het betreft bijvoorbeeld plantensoorten, insectensoorten, amfibieën, egels en (spits)muizensoorten. Voor deze soorten geldt dat verstoringseffecten vooral kunnen bestaan uit vertrapping, verstoring door meer menselijke activiteit in het gebied en verstoring door meer aanwezigheid van honden en katten in het gebied.

Na aanleg van de woonwijk zal deze van het bosgebied gescheiden zijn door een brede watergang, die ook in de huidige situatie al aanwezig is. De kans dat mensen en huisdieren direct het bosgebied betreden is daardoor beperkt. Dit is alleen mogelijk via de bestaande weg die aansluit op de Koarte Ekers, ten noorden van de woonwijk. Bovendien is uit onderzoek met cameravallen gebleken dat het plangebied in de huidige situatie al een hoge mate van verstoring kent. Er werden veelvuldig katten en honden vastgelegd op de camera's. Om die reden is niet te verwachten dat er een noemenswaardige toename in verstoring van het bosgebied zal ontstaan.

Voor amfibieën geldt daarnaast dat de verbinding met andere delen van het leefgebied van belang is. Aan de noordzijde van het plangebied zullen mogelijk watergangen worden gedempt. Ook is het in principe mogelijk dat door de aanleg van de woonwijk in een gebied dat nu uit grasland bestaat, het gebied minder makkelijk te bereiken is voor amfibieën uit de omgeving. Omdat aan de noord- en oostzijde van het plangebied grasland aanwezig blijft, is echter de verwachting dat het karakter van het gebied daardoor niet zal worden aangetast. Het plangebied bestaat bovendien uit voedselrijk grasland, dat een intensief beheer kent. Daardoor is het niet optimaal geschikt als foerageergebied van amfibieën.

Vogels

Voor algemene soorten zangvogels, holtebroeders en watervogels worden er bijna geen negatieve effecten verwacht van de nieuwe woonwijk. Een aantal van deze soorten heeft mogelijk zelfs baat bij de bouw van de nieuwe woonwijk. Aanplanting in tuinen en aanplanting van de gemeente zelf kunnen zorgen voor een hoger aanbod aan insecten waarbij er meer geschikt foerageergebied is. Voor soorten als Merel en Winterkoning kan er zelfs meer nestgelegenheid beschikbaar komen. Holtebroeders kunnen potentieel ook meer nestgelegenheid vinden in de vorm van nestkasten bij huizen van bewoners. Daarnaast is het mogelijk dat er in de winter mensen wilde vogels gaan bijvoeren met vetbollen en pindakaaspotten etc. Dit kan tevens een positief effect hebben op zangvogels in het bos omdat deze minder ver hoeven te vliegen om te foerageren.

Het enige potentiële negatieve effect kan zijn door de komst van extra huiskatten in de nieuwe woonwijk. De komst van de woonwijk en de komst van nieuwe bewoners zal hoogstwaarschijnlijk zorgen voor een groter aantal loslopende katten nabij het plangebied. Katten staan er om bekend grote stukken te kunnen afleggen op zoek naar prooidieren. Het is zeer aannemelijk dat een aantal van deze katten ook in het bosgebied terecht zullen komen en hier jagen op verschillende

vogelsoorten. In de huidige situatie is het gebied echter al in hoge mate door katten verstoord (zie hierboven).

Watergangen rondom de nieuwbouw worden voorzien van natuurlijke oevers en waar nodig uitgediept waardoor deze situatie beter wordt voor watervogels om tot broeden te komen.

Roofvogels

Er worden geen negatieve effecten verwacht op Sperwer. Deze soort is nauwelijks verstoringgevoelig. De nieuwe woonwijk kan mogelijk een positief effect hebben op Sperwer als het, zoals hierboven genoemd, zorgt voor een groei in populaties van algemene zangvogels. Sperwer kan daarnaast ook in tuinen en parken met voldoende begroeiing jagen. Het aangetroffen Buizerdnest is buiten de invloedssfeer van de woonwijk gelegen. Ook heeft het aanvullend onderzoek (Bokje & Schut 2022) aangetoond dat er in het plangebied niet gefoerageerd wordt door Buizerd. Er zijn dus geen verstoringseffecten van de geplande woonwijk op de Buizerd te verwachten.

Marterachtigen

Het bosgebied dat bestaat uit Natuur buiten EHS wordt alleen door Steenmarter gebruikt om te foerageren. Steenmarter is echter een soort die goed gedijt in een stedelijke omgeving. Om die reden is niet te verwachten dat de aanleg van de woonwijk tot negatieve effecten op het voorkomen van Steenmarter in het bosgebied zal leiden.

Vleermuizen

Door de aanleg van de geplande woonwijk zijn er geen negatieve effecten te verwachten op verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen in het aangrenzende bosgebied, mits er wordt voorkomen dat lichtuitstraling op het bosgebied plaatsvindt.

De nieuwe woonwijk zal mogelijk een positief effect hebben op de aantallen vleermuizen die foerageren in het bosgebied, wanneer er mogelijkheden voor vleermuizen gerealiseerd worden in de nieuwbouw. Denk hierbij aan toegang tot spouwmuren en toegang tot daken. In dat geval zal het karakter van het bosgebied in positieve zin worden beïnvloed door de aanleg van de woonwijk.

Conclusie

In de huidige situatie ondervindt het bosgebied reeds een hoge mate van menselijke verstoring. Er loopt een weg doorheen en uit het aanvullend onderzoek met behulp van cameravallen (Bokje & Schut 2022) is gebleken dat in het gebied veelvuldig katten en honden in het gebied aanwezig zijn. Tussen de geplande woonwijk en het bosgebied zal bovendien geen directe verbinding met het bosgebied worden aangelegd. Om die reden is de verwachting dat er weliswaar meer menselijke aanwezigheid te verwachten is in het bosgebied, maar dat de extra verstoring die dit teweeg brengt niet noemenswaardig zal zijn. Het karakter van het bosgebied zal door uitvoering van de plannen niet worden aangetast.

Op enkele soortgroepen kan de aanleg van de woonwijk in potentie een positief effect hebben. Daarbij valt te denken aan vogelsoorten die in de winter worden bijgevoerd, vleermuizen die verblijfplaatsen hebben in de woonwijk en in het bosgebied komen foerageren en de Steenmarter die sporadisch in het bosgebied voorkomt.

5 Bronvermelding

Bokje, M.W. & Schut, E. 2022 Rapportage aanvullend onderzoek naar verschillende beschermde soorten bij Wyldehoarne fase 1 en fase 2 (Joure). A&W-notitie 21-292. Altenburg & Wymenga Ecologisch Onderzoek, Feanwâlden

Grendelman-Kroezen, E. 2022 Quicksan Woningbouw in plangebied Wyldehoarne 4a (fase 1 en fase 2) te Joure. A&W notitie 22-261. Altenburg & Wymenga Ecologisch Onderzoek, Veenwouden.